

Handläggare: Virginia Kustvall Larsson

Verksamhetsplan för Parkmiljögruppen

Inledning

Östermalms stadsdelsnämnd behandlade Verksamhetsplan 2008 den 18 december i följ. Samtidigt anmäldes verksamhetsplanerna för alla enheter utom den gemensamma parkmiljögruppen för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Därför anmäls denna separat.

Verksamhetsbeskrivning

Parkmiljögruppen för Norra innerstaden är en gemensam stadsmiljöorganisation för stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Parkmiljögruppen ansvarar för park- och stamhållsplaneringsfrågor för de tre nämnderna. Organisatoriskt tillhör Parkmiljögruppen Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Tillgång till parker och naturområden är en resurs för staden och en förutsättning för att skapa en hållbar samhällsutveckling. Stadsdelsnämnden har ansvar för skötsel av och investeringar i parker, parkvägar och naturområden. Förvaltning och utveckling av dessa sker i enlighet med respektive nämnds parkplan. Parkerna ska vara till för lek spel och vila och fortsätta utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare.

Inom ramen för sitt ansvarsområde utreder och planerar Parkmiljögruppen så att behov och önskemål om ny- och reinvesteringar inom stadens parker och grönområden identifieras. En årlig investeringsplan upprättas. Idéer till parkinvesteringar eller underhåll kommer t ex från medborgarförslag, motioner eller genom nämndernas parkplaner.

En betydande del av stadsmiljöarbetet består i att aktivt följa stadsbyggnads-, exploaterings- och trafikkontorens arbete med förändringar i stadsmiljön. Parkmiljögruppen ska i samverkan med berörda förvaltningar utveckla dialogen med medborgare och företrädare för olika organisationer och grupper när det gäller utveckling av parker, naturområden och övrig stadsmiljöverksamhet.

Personal

Parkmiljögruppen omfattar sex anställda, varav två samhällsplanerare varav en chef, två parkingenjörer, en samhällsplanerare/parkingenjör och en landskapsarkitekt.

Budget

Stadsdelsnämnderna har tilldelats medel för stadsmiljöarbete och ansvar för drift- och underhåll av stadsdelarnas parker enligt den resursfördelningsmodell som kommunfullmäktige bestämt. Den sammanlagda budgeten för 2008 uppgår till 35,7 mnkr, varav Kungsholmen 10,8 mnkr, Norrmalm 13,6 mnkr och Östermalm

11,3 mnkr. Till detta kommer en investeringsbudget som uppgår till 4,6 mnkr för Kungsholmen, 4,4 mnkr för Norrmalm och 6,2 mnkr för Östermalm.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hållbar livsmiljö

ÅTAGANDE:

Minska verksamhetens negativa miljöpåverkan

Den största miljöpåverkan sker genom de utsläpp av växthusgaser som verksamheten ger upphov till. Utsläppen uppkommer vid användning av enhetens tjänstefordon samt det som upphandlade entreprenörer genererar genom sin verksamhet.

Arbetsätt

Parkmiljögruppen minskar utsläppen av växthusgaser genom att:

- i första hand gå, cykla och åka kollektivt vid tjänsteresor inom staden
- i första hand åka tåg vid längre tjänsteresor
- endast ha miljöbilar som tjänstefordon
- till 60% tanka miljöbilarna med förnybart drivmedel
- vid upphandling ställa miljökrav på entreprenörer vad gäller fordon och arbetsmaskiner

Uppföljning

Parkmiljögruppen följer upp resultaten genom att:

- rapportera antalet miljöbilar och andelen förnybart drivmedel både avseende egna transporter och transporter i entreprenaden
- vid upphandling dokumentera ställda miljökrav

NÄMNDMÅL:

Stadsmiljön ska värnas och utvecklas på ett hållbart sätt

ÅTAGANDE:

Tydliggöra planeringsprocessen i alla delar för att möjliggöra medborgarinflytande över angelägna stadsmiljöfrågor

Nämnden är remissinstans och arbetar för att öka medborgardialogen och samverkan med ansvariga förvaltningar i angelägna stadsmiljöfrågor.

Arbetsätt

Parkmiljögruppen följer stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med förändringar i stadsmiljön, särskilt i de planerade stadsutvecklingsområdena. I samverkan med berörda förvaltningar utvecklas dialogen med medborgare och företrädare för olika organisationer och grupper när det gäller utveckling av parker, naturområden och övrig stadsmiljöverksamhet.

Detaljplanesamråd vid varje ny plan genomförs av stadsbyggnadskontoret. Dit inbjuds sakägare och allmänhet. På plansamrådet fångar Parkmiljögruppen upp synpunkter på detaljplaneförslaget och tar med dessa i tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnden. I arbetsgrupper tillsammans med andra förvaltningar förs stadsdelens synpunkter fram. Parkmiljögruppen bevakar i ett tidigt skede att behovet tillgodoses av förskolor, äldreboenden och bostäder anpassade för personer med olika funktionshinder. Samtidigt följs tillgänglighetsanpassningen av den yttre miljön i både nya och gamla bostadsområden.

Flera stadsutvecklingsområden planeras i norra innerstaden, några har nått detaljplanestadiet. Arbetet med byggherrar och konsulter kring utformning av mark och bebyggelse kommer att intensifieras.

Som underlag för kommunens fysiska planering finns stadsdelsvisa parkplaner vars syfte bl a är att klarlägga hur stadsdelens parker och friytor ska utvecklas. Parkmiljögruppen bevakar och tillser att parkplanens mål uppfylls och att relevanta grönkompensationsåtgärder föreslås vid exploatering av gröna ytor.

Stadsdelsnämnden ska efter slutbesiktning och garantiskötsel överta drift av färdig anläggning på parkmark och förvaltningen ska i program och projektering verka för att det offentliga rummet, särskilt parken, blir så drift- och underhållseffektiv som möjligt.

Olika värden kan långsiktigt tillvaratas och förstärkas genom att planer och program för utveckling av parker och grönområden upprättas och miljökonsekvensbeskrivs.

Uppföljning

Samråd kring planärenden redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtanden.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

NÄMNDMÅL:

Parkerna ska användas för lek, spel och vila

ÅTAGANDE:

Utveckla parkerna så att de blir mer mångfunktionella

Många av parkerna i innerstaden är gamla och har höga kulturhistoriska värden. Parkerna används och slits på ett annat sätt idag. Förr promenerade folk i dem, i dag spelar de boll och grillar. Parkernas kulturhistoriska värden ska bevaras och förstärkas samt anpassa till nutiden och utvecklas för fler funktioner.

Nya parker planeras inom de framtida stadsutvecklingsområdena. Befintliga

parker och lekplatser rustas och tillgänglighetsanpassas i enlighet med förvaltningarnas parkplaner. Förskolor får stöd i att utveckla stimulerande och fina miljöer i samverkan med personal och brukare. Parkerna ska fortsätta att utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare.

Arbetsätt

Parkens funktion påverkar materialvalet, kravet på standard och val av växter. Parken ska kunna användas för rekreation, spel och lek samt i innerstaden ofta som förskolors och skolors uterum för idrott och rastverksamhet. Historiska och kulturella värden ska tas tillvara i omdaning av de gamla parkerna. Sociala och stadsmässiga hänsyn har betydelse för nya parker i stadsutvecklingen.

Utveckling av parker och grönområden sker exempelvis genom att förbättra och utveckla lekplatser, utveckla ytor för spontanidrott och skapa fler sitt- och mötesplatser i parkerna. Planeringen sker i samverkan med medborgarna genom enkäter och parksamråd.

Underhållet i lekparkerna innebär bland annat att byta ut gammal utrustning mot ny. Detta sker i samråd med såväl personalen i parklekarna som med besökare. Säkerhetsbesiktningar görs 1-2 gånger per år med efterföljande reparationsåtgärder. Aktuella lekplatser för underhållsarbeten 2008 är:

Kungsholmen

Parklekarna (Rålambshov, Kronoberg, Vängåvan), Sankt Göransparken, Kungsklippan övre.

Norrmalm

Parklekarna (Vasaparken och Observatorielunden), Solvändan, Enkehusparken, Vanadis nedre.

Östermalm

Parklekarna (Humlegården, Tessinparken, Gustav Adolfsparken), Motalaparken.

Ytor för spontanidrott m m

Utvidgning av skate påbörjas i Rålambshovsparken.
Träningsredskap för vuxna placeras ut i Vasaparken.

Isbanor

Konstfrusna isbanor:

Norrmalm

Vasaparken.

Spolade planer

När väderleken tillåter spolas följande bollplaner:

Kungsholmen

Kristinebergsparken, Luxparken, Rålambshovsparken.

Norrmalm

Bellevue.

Östermalm

Humlegården, Tessinparken, Gustav Adolfsparken.

Plaskdammar

Plaskdammarerna är avsedda för vattenlek för barn. Skötseln utförs av en upphandlad entreprenör. Provtagning sker regelbundet under säsongen vecka 23-36.

Kungsholmen

Rålambshovsparken, Vängåvan, Fredhällsdammen.

Norrmalm

Tegnérunden.

Östermalm

Tessinparken, Motalaparken, Gustav Adolfsparken.

Strandbad

Vattenprover tas regelbundet av miljöförvaltningen under badsäsongen 15 maj-15 september. Skötseln utförs av idrottsförvaltningen enligt avtal. Underhållsarbeten ska genomföras vid Smedsuddsbadet på Kungsholmen.

Kungsholmen

Smedsuddsbadet västra och östra, Oxhålet. Nytt strandbad vid Fredhäll undersöks.

Norrmalm

Vattenprover ska under 2008 och 2009 tas vid Bellevue inför en ev. framtida projektering av ett strandbad.

Östermalm

Brunnsvikens strandbad.

Koloniverksamhet

Samarbete sker med Karlbergsbros koloniförening som arrenderar markerna. Ett nytt koloniområde på Kungsholmen är under planering i kvarteret Glädjen i Mariedal.

Uppföljning

Upprustning och nyanläggning av ytor för spontanidrott redovisas.

Upprustning och nyanläggning av lekplatser redovisas.

Antal sittplatser redovisas.

Genomförda medborgardialoger redovisas.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra trygghetsvandringar	2008-01-01	2008-12-31
Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Parker och grönområden ska vara välskötta och attraktiva för invånare och besökare

ÅTAGANDE:

Förnya, upprusta och sköta parkerna så att de upplevs som attraktiva för invånare och besökare

I stadsdelarna finns många parker med kulturhistoriska och estetiska värden som samtidigt är viktiga vardagsmiljöer för boende i stadsdelen. Parkernas attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver intensiv skötsel och varsam upprustning och förnyelse. De många gamla och värdefulla träden ställer också krav på hantering för att garantera säkerhet och succession.

Arbetsätt

Den lokala parkplanen är vägledande vid förnyelse, upprustning och skötsel av stadsdelens parker och övriga grönytor. Parkplanen redovisar mål, råd och riktlinjer som tagits fram utifrån Stockholms Parkprogram. Planen beskriver parkernas karaktär och värden och klarlägger behov av investerings- och skötselåtgärder. Det finns även en analys, som visar att det finns brister i parktillgången. Varje park beskrivs med mål, historik, storlek, innehåll, karaktär, värden, analys och åtgärdsförslag. För förnyelse och upprustning upprättas stadsdelsvisa investeringsplaner och upprustningsplaner.

Investeringar***Kungsholmen***

Stadsdelsnämnden har i budget för 2008 tilldelats 4,9 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Fördelning se bilaga 1.

Rålambshovsparken

Anläggning av etapp1, omfattande upprustning av strandparti, parkentré vid Norr Mälarstrand samt avsmalning av Smedsuddsvägen.

Pontonjärparken

Programhandlingar för upprustning tas fram.

Fredhälls plaskdamm

Anläggningsarbetet färdigställs under vintern.

Parkplan

Parkplan för Kungsholmen färdigställs i februari.

Rålambshovsparken, aktiviteter

Utveckling av ytor för spontanidrott och skate.

Kungsholms strand

Förnyelse av planteringsytor.

Norrmalm

Stadsdelsnämnden har i budget för 2008 tilldelats 4,4 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Fördelning se bilaga 2.

Röda Bergen

Upprustning av Hedemoratäppan och Väringetäppan.

Lilla Solvändan

Upprustning av park och utveckling av lekyltor.

Spökparken

Vårdplan och upprustning av park.

Vasaparken

Förnyelse av perennplanteringar på Glemmes terrasser.

Hälsingehöjden

Projektering av upprustning av park och lektyor.

Östermalm

Stadsdelsnämnden har i budget för 2008 tilldelats 5,8 mnkr för investeringar i parker och grönområden.

Från Gustav Adolfparken överförs 0,4 mnkr från 2007.

Fördelning se bilaga 3.

Humlegården

Upprustning av planteringar längs Engelbrektsgatan, anläggning av ny skoteramp, förnyelse av planteringsytor vid Linnéstatyn.

Tessinparken

Program och projektering för upprustning, anläggning etapp 1.

Roslagsparken

Förnyelse av planteringar.

Parkplan

Uppdatering av stadsdelens parkplan.

Gustav Adolfparken

Renovering av gräsytor.

Drift och underhåll

För 2008 planeras underhåll på totalt 6,2 mnkr för stadsdelarnas parker och lekplatser. Underhållsåtgärderna fördelas enligt bilaga 4 Kungsholmen, bilaga 5 Norrmalm och bilaga 6 Östermalm.

Under 2008 genomförs ytterligare utvecklingsarbete med entreprenörer och konsulter för att få en bättre gräsmattekvalitet i parkerna. Genomförda försök följs upp och resultaten analyseras för att rätt metoder ska kunna väljas för att få en bättre gräskvalitet.

I avtalet med driftentreprenören redogörs i funktions- och genomförandebeskrivningen hur arbetet med parkdriften ska utföras och vad som ska uppnås. Exempelvis ska städningen förbättras och städfrekvenser anges liksom möjlighet till extra insatser. Papperskorgar töms enligt stadens garanti inom 24 timmar efter att en anmälan kommit in. Utökad helgstädning till fler parker planeras liksom förlängd städsäsong och extra städinsatser vid behov. Nya och större papperskorgar anskaffas vid behov. I upphandlingen av ny parkentreprenad kommer större krav på renhållning i parkerna att finnas med.

Klotter är trafikkontorets ansvar och anmäls till stadens driftcentral.

Belysning som stadsdelen ansvarar för funktionsbesiktigas och åtgärdas varje år innan hösten. Vid trygghetsvandringar kontrolleras och bedöms belysningen i det aktuella området.

Trädinventeringar genomförs och trädvårdsplaner upprättas för vård och för-

nyelse av träd.

Alla lekplatser på parkmark säkerhetsbesiktigas minst en gång per år. Vattenprovtagning avseende vattenkvalitet i dammar och vid strandbad genomförs efter riktlinjer från staden.

Uppföljning

Parkerna sköts av upphandlade entreprenörer. I skötselavtalen beskrivs skötselmomenten med utgångspunkt från den funktion som ska uppnås. Parkmiljögruppens kompetens och medverkan i upphandling och kontroll säkrar att skötsel och underhåll av parken blir utförda enligt avtalet som slutits med entreprenören.

Investeringsplaner och underhållsplaner följs löpande upp.

Avstämningsmöten med entreprenörer för städning av parkerna genomförs enligt avtalet och vilket innebär månatliga protokollförda avstämningar. Bland annat följs incidenter anmälda hos driftcentralen upp liksom hur lång tid det tar att åtgärda dem.

Klagomålshanteringen registreras av registratören på respektive förvaltning och redovisas vid årets slut.

Lekplatsbesiktningar dokumenteras och avvikelser åtgärdas.

Trädvårdåtgärder sammanfattas och redovisas vid årets slut.

Vattenkvaliteten för dammar och strandbad dokumenteras och avvikelser åtgärdas.

ÅTAGANDE:

Delta i trygghetsvandringar

Arbetsätt

Trygghetsvandringar arrangeras av respektive stadsdelsförvaltnings brottsförebyggande råd, i vilket parkmiljögruppen deltar tillsammans med bland annat polisen och trafikkontoret.

Uppföljning

Genomförda trygghetsvandringar dokumenteras. Åtgärder som berör stadsdelen följs upp och genomförs.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Budgeten ska vara i balans

NÄMNDMÅL:

Nämndens budget ska vara i balans och prognossäkerheten ska vara hög

ÅTAGANDE:

Budget i balans

Arbetsätt

Budgeten är uppdelad i en drift- och en investeringsdel. Inom gruppen blir alla delaktiga i olika beslut som rör budgeten på avdelningsmöten och på APT. Avvikelser diskuteras för åtgärder.

Uppföljning

Med hjälp av månadsrapporter följs budgeten upp.

ÅTAGANDE:

Försöka få nya och fler aktörer som konsulter och entreprenörer inom enhetens ansvarsområde

Samarbetet ska utvecklas med enskilda utförare och det lokala näringslivet. Under 2008 kommer ny parkdriftentreprenad att upphandlas gemensamt för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm, samt årsentreprenörer för landskapsarkitekt och underhållsåtgärder.

Arbetsätt

Förfrågningsunderlagen utformas så att fler aktörer ska få möjlighet att genom upphandling enligt LOU antas som konsulter, årsentreprenör för parkinvesteringar och underhåll samt entreprenörer för parkdrift.

Uppföljning

Anbudsprövning och stadsdelsnämndens beslut om konsulter och entreprenörer.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

NÄMNDMÅL:

De administrativa kostnaderna ska fortsätta att vara låga och helst minska ytterligare

ÅTAGANDE:

Webbaserade enkäter används i medborgardialogen

Kommunikation och information ska utvecklas genom användande av modern informationsteknik.

Arbetsätt

När förslag till förnyelse och upprustning ska utarbetas eller nya funktioner tillskapas i en park sker planeringen i samverkan med medborgarna genom enkäter och parksamråd. Webbenkäter är ett av de verktyg som används för att få in synpunkter. Information om pågående planering och genomförande av åtgärder i parkerna läggs ut på respektive stadsdelsnämnds hemsida

Uppföljning

Dokumentation av webbenkäter.

Bilagor

Bilaga 1. Parkinvesteringar 2008 SDN Kungsholmen

Bilaga 2. Parkinvesteringar 2008 SDN Norrmalm

Bilaga 3. Parkinvesteringar 2008 SDN Östermalm

Bilaga 4. Underhållsåtgärder 2008 SDN Kungsholmen

Bilaga 5. Underhållsåtgärder 2008 SDN Norrmalm

Bilaga 6. Underhållsåtgärder 2008 SDN Östermalm